

NopSA vie Hankenia kohti avointa tiedettä

Fakta Julkaistu 07.05.2015 klo 13:20 Kirjoittaja Juho Lindman

Alan tutkijat ovat suhteellisen yksimielisiä avoimen tieteen tuottamista hyödyistä tieteen edistymiselle, yhteiskunnalle sekä yksittäisille tutkijoille. Siitäkin huolimatta tieteellisten artikkeleiden avoin julkaiseminen internetissä on yleistynyt varsin hitaasti.

Erilaisista avoimen tieteen kehityshankkeista huolimatta moni tutkija kokee tutkimusten avoimeen julkaisemiseen liittyvät vaatimukset edelleen ylimääräisenä vaivana. Avoimuus nähdään periaatteessa tärkeänä, mutta rinnakkaisjulkaiseminen ei silti houkuttele raportti- ja apurahaviidakossa rämpiviä tutkijoita.

Kuva: Hanken

Keväällä 2015 alkava puolitoistavuotinen NopSA-tutkimushanke pilotoi uutta toimintamallia, jossa projektissa viedään tutkijalähtöisesti kaikki yliopiston (Hanken) tieteelliset lehtijulkaisut kahden viime vuoden ajalta verkkoon avoimeen jakeluun. Vaikka lopullisena tavoitteena onkin täysi kattavuus, niin realistisuuden nimissä aivan kaikkia julkaisuja ei eri syistä, esimerkiksi tekijänoikeudellisista, ole mahdollista asettaa verkkoon: tavoitteena on kuitenkin vähintään 80% kattavuus. Samalla vakiinnutetaan toimintamalli, jossa uudet artikkelit päätyvät saman tien

verkkoon. Tarkoituksena on myös kerätä tietoa tutkimusdatojen avaamiseksi. Tälle hankkeelle on myönnetty rahoitusta opetus ja kulttuuriministeriön Tieto käyttöön -rahoitushausta huhtikuussa 2015.

Huippututkijat ovat tärkeitä mielipidevaikuttajia

Yliopiston pieni koko ja keskittyminen kauppatieteisiin mahdollistavat nopean etenemisen asiassa: yhteyttä täytyy ottaa vain rajalliseen määrään tutkijoita. Jo muutaman tuotteliaan kansainvälisen tutkimusryhmän tuotokset saattamalla verkkoon saadaan nostettua kattavuutta. Tarkoituksena on testata kaksivaiheista etenemistapaa, jossa ensimmäisessä vaiheessa käydään henkilökohtaisesti haastattelemassa noin tusinaa yliopistomme huippututkijaa ja tarjoudutaan hoitamaan heidän artikkelinsa verkkoon avaimet käteen periaatteella. Koska nämä henkilöt ovat tärkeitä mielipidevaikuttajia korkeakoulussamme, tämän esimerkin toivotaan aktivoivan myös muut tutkijat.

Yliopiston kirjasto onkin kiinteä osa tutkimusprojektia ja tarjoaa asiantuntemustaan projektin käyttöön. Projekti hyödyntää myös laajasti ulkopuolista suomalaista tiedeosaamista mm. FinnOA ja ATT-projektien puitteissa.

Projektin aikana syntyy myös uutta tutkimustietoa lähestymistavan (tekniset, organisatoriset, lailliset) ongelmista ja mahdollisuuksista. Vaikka muualla on pilotoitu yksittäisten tutkimusryhmien ja laitosten julkaisujen saattamista keskitysti verkkoon, on Hanken tietääksemme globaalisti ensimmäinen yliopistoista, joissa pyritään saamaan kaikki julkaistut artikkelit kattavasti saataville.

Projektin johtaja on Professori Bo-Christer Björk. Tutkimusryhmään kuuluvat myös Juho Lindman, Mikael Laakso, Cenyu Shen, Tua-Hindersson-Söderholm sekä Staffan Dellringer.